

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1652. usque ad annum 1662

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119185

§. 58. Dissidia inter Papam & Franciæ Regem ob cessionem Parisini
Archiepiscopatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67372)

sistere jussus omni dignitate exutus est, Sæc. XVII.
A. C. 1654.
 Ludovicus quoque Borbonius tanquam læsæ Majestatis reus morti addicebatur, donec vero comprehendi posset, omnibus officiis bonisque privandus: hac tamen severitate nondum compescebatur Condæo adhærentium furor; hi enim vicissim mortis sententiam in Mazarinum pronuntiarunt, ac sicarios auro corruptos emiserunt. Sub idem tempus, Galli Stenæum munitissimum Condæi Principis oppidum feliciter expugnarunt, necnon Atrebatum ab Hispanis cinctum obsidione liberarunt, captis omnibus hostium tormentis, ac diruto etiam Claromontio Flandriæ oppido. Denique Rex Parlamenti audaciam compescuit, dum ipse Curiam Regia prorsus Majestate ingressus, indictis severissimis pœnis inhibuit, ne deinceps Parliamentum sine speciali Regis venia Conventum haberet. Tantum valet ad compescendos subditorum motus magnanimi Regis præsentia.

§. LVIII.

Diffidia inter Papam & Franciæ Regem ob cessionem Pariseni Archiepiscopatus.

*Mem. du
Card. de
Retz. t. 5.
Foli t. 2.
pag. 56.*

Obierat die vigesima prima Martii ante biennium Joannes Franciscus Gon-

Sæc. XVII. Gondyus, primus Parisinæ Ecclesiæ
 A. C. 1654. Archiepiscopus; eo autem tempore
 Joannes Franciscus Paulus Gondyus
 ejus Nepos, vulgo Radesianus Cardi-
 nalis dictus, quem sibi Coadjutorem se-
 legerat, adhuc in Vicennensi arce ca-
 ptus detinebatur; nihilominus Labure
 suo Sacellano hunc Archiepiscopatum
 adeundi potestatem datis literis dedi-
 ac duos, qui interim Diæcesin regere-
 rent, Vicarios constituit: insuper ipse
 met Cathedralis Ecclesiæ Decanus cum
 suo Capitulo Gondyus tanquam
 legitimum suum Præfulem veneratus
 tur, eique sese consueto fidelitatis se-
 cramento obstrinxerunt Canonici. Ob-
 stiterat autem Ludovicus Franciæ Rex
 qui hanc Sedem vacare declarans
 Decano injunxit, ut interim sacra Ar-
 chiepiscopalis dignitatis munia ipse ob-
 ret: Ea res haud parum offenderat Ca-
 nonicos, qui Luparam accedentes, su-
 jura propugnare nitebantur, quibus ta-
 men Cancellarius ira commotior co-
 mini dabat, quod Regis, qui tamen
 Radesianum Cardinalem pro Archiep-
 scopo non haberet, jura violassent
 proin ipsi quosdam nominarent, qui re-
 rum sacrarum curam gererent, tempo-
 ralium vero administrationem Oeconomi-
 mis a Rege nominandis relinquerent
 denique die vigesima septima Martii
 pro-

promulgato edicto ambo Vicarii tan- Sæc. XVII.
 quam Ecclesiasticæ quietis, ac Parisi- A. C. 1654.
 næ urbis perturbatores, & Ecclesiasti-
 cæ administrationis usurpatores intra
 viginti quatuor horarum spatium de-
 mandatæ suæ potestatis literas Cancel-
 lario tradere, & ab omni functione ab-
 stinere jubebantur. Attamen Canonici
 hisce mandatis haud parendum rati,
 Cavaliere, & Lavocatio, quos Radefia-
 nus suos designabat Vicarios, plenam rur-
 sus Diæceseos administrandæ curam
 committebant: Suffragabantur eisdem
 aliarum quoque Ecclesiarum Canonici,
 Parochi, imo & Parisinus populus, qui
 hac agendi ratione libertatem Eccle-
 siasticam violari, ac Religionem eo fer-
 me modo, quo olim ab Henrico octavo
 Angliæ Rege, sensim everti vocifera-
 batur. Ipse etiam Bagnius Apostolicus
 Franciæ Nuntius summum Pontificem
 de tota rei serie datis literis certio-
 rem fecit: Excanduit vehementer Innocen-
 tius Papa, qui hujus violentiæ caus-
 sam privatæ Mazarini Cardinalis invi-
 diæ & æmulationi adscribebat, urbem-
 que Divinis interdici minitabatur: Igi-
 tur Mazarinus Papæ indignationem,
 necnon Parisini & Pictaviensis populi
 tumultum veritus, Radefiano septem
 Abbatias nomine Regis ea lege obtulit,
 ut Parisinum Archiepiscopatum ultro
 Hist. Eccles. Tom. LXII. M mis-

Sæc. XVII. missum faceret, adjectis hisce conditionibus, I. Factæ cessionis duo expectaret diplomata, quorum unum ad primum Regii Senatus Præsidentem, alterum ad summum Pontificem, ut hanc abdicationem ratam haberet, transmitteretur. II. Interea Radesianus a Marelereio Marescallo ad Nannetensem arcem duceretur, concessa amicis fovendis libertate. III. Idem Marescallus sponderet, quod illico accepta Pontificis approbatione Radesianum integræ libertati sit redditurus: Acceptis hisce conditionibus Radesianus Cardinalis suum Archiepiscopatum dimisit, moxque trecentis Equitibus, & quingentis peditibus stipatus die trigesima Martii ad Nannetensem arcem deductus est. Postquam vero Charriens Abbas, qui hujus Cardinalis negotia Romæ procurabat, scriptam hanc cessionem summo Pontifici exhibuerat, hunc se nunquam hanc abdicationem utpote Ecclesiasticis legibus oppido adversari habiturum, palam declarabat, in pensæ Cardinalem hortatus, ut e custodia sua elabi tentaret, Romam veniret. E contrario autem Belliverius Præses, qui Cardinali clam favebat, eidem auctor exstitit, ut recta Pariser tenderet, ibique revocata cessione ipsius sui Archiepiscopatus possessionem adiret.

adiret, ac Parlamento fidelitatis jura-
 mentum exsolveret: cessit tamen Ra-
 desianus importunis potentiorum ami-
 corum precibus, hocque anno datis ad
 Clerum suum literis abdicationem re-
 vocavit, atque elusis satellitibus ex Nan-
 netensi castro aufugit, & per Hispaniam
 superatis pluribus periculis ad
 summum Pontificem perexit, quo com-
 perto die vigesima secunda Augusti Re-
 gis edicto rursus Archiepiscopalis Se-
 des vacare declaratum, & Canonicis
 injunctum, ut loco Vicariorum, quos
 Radesianus nominabat, intra octiduum
 alios designarent: Radesianus vero an-
 no sequenti datis Roma literis die vi-
 gesima secunda Maji Canonicos Eccle-
 siæ Cathedralis ad B. V. hortabatur, ne
 mandato dignitati *Episcopali atque Eccle-
 siæ tantopere injurio* morem gererent.
 Interim vero Radesianus Romæ ab In-
 nocentio Papa amplis honoratus e-
 logiis, atque inter paternos amplexus
 & lacrimas perbenigne exceptus, ibi-
 dem aliquamdiu securus agebat, donec
 Innocentio fatis functo, ejus Successor
 Alexander VII. forte a Mazarino insti-
 gatus, Radesianum durius haberet, quo-
 circa hic relicta Italia aliquamdiu Ger-
 maniam, & Hollandiam pervagatus,
 post Mazarini obitum Archiepiscopatum
 Parisiensem abdicavit, acceptatisque,
 M 2 quæ

Sæc. XVII.
 A. C. 1654.

Sæc. XVII. quæ antea ei oblata fuerunt, bene-
 A. C. 1654 ciis deinceps vitam moresque Purpo-
rato Præsule dignos usque ad postu-
 mum vitæ suæ diem exhibuit.

§. LIX.

Ludovicus XIV. Franciæ Rex Ro-
mis inauguratus.

Die tertia Junii Ludovicus XIV. Fran-
 ciæ Rex anno ætatis suæ decimo
 septimo Rhemos unacum Regina Ma-
 tre, Henrietta Angliæ Regis Vidua
 ejusque tribus Filiis atque ingenti Pro-
 cerum frequentia venit, pro more
 inaugurandus, sacroque ungendus ob-
 sequenti ergo die idem Rex Missæ Sa-
 crificio necnon Concioni a Dolensi Ep-
 scopo habitæ in Ecclesia Cathedrali
 maxima Religione interfuit, suæque con-
 scientiæ labes Archiepiscopo aperuit.
 Postea ad Aram deductus, coram
 dem Archiepiscopo Pontificia veste
 nato consuetum juramentum exsol-
 vit his ferme verbis: *Ego Ludovicus*
Romani Ecclesiæ Protectorem, fidei Apo-
stolicæ Cultorem, rituum Catholicorum
servantem me perpetuo fore polliceor,
et quoque fidem meam, hæreticis regno exigi-
dis operam impensurum, privilegia
propugnaturum, jura subditis non nisi
æquo & bono daturum. His pronun-